

آزارهای جنسی و زنا با محارم

عکس: Rudi Schlatter

فوق لیسانس علوم جنایی - عبدالسمیر اخی زاده

«کارل مارکس» با اسارت زن، هیچ کس بیشتر از مرد مجازات نمی شود.

چیستی خانواده

در میان تمامی نهادهای اجتماعی، خانواده نقش و اهمیتی خاص و به سزایی دارد. تمامی کسانی که در باب سازمان جامعه اندیشیده‌اند، به خانواده و اهمیت حیاتی آن برای جامعه تاکید ورزیده‌اند. به درستی هیچ جامعه‌ای چنانچه از خانواده‌های سالمی برخوردار نباشد، نمی‌تواند ادعای سلامت کند. خانواده بزرگ‌ترین حامی کودک و تأمین‌کننده آرامش و امنیت روحی و روانی اوست، اما درعین حال خانواده تنها زمانی می‌تواند کارکرد خودش را به درستی انجام دهد که سالم باشد. در حالی که دختران بیشترین حمایت را از خانواده خود انتظار دارند، و به مادر، خاله، عمه و خواهر بیش از سایرین متوسل می‌شوند. زیرا آنها را بیشتر شبیه خویش و محرم خود می‌یابند. و اگر خانواده به مکان ناامنی برای کودک تبدیل شود آن وقت می‌توان تصور کرد که جامعه چه وضعیت نابسامانی خواهد داشت. (فرمهمینی، فراهانی، 1386: 32)

دختران و پسران در خانواده، مدرسه، و محله و بلکه کل اجتماع در معرض آزار قرار دارند. آنان نه تنها قربانی خشونت می‌شوند، بلکه برای خشونت ورزی نیز آماده می‌شوند. دختران آرزو دارند همچون پسران آزادانه و دوشادوش آنان بتوانند در مراحل مختلف زندگی و تحصیل، توفیق حاصل نموده و در این راه از حمایت‌های قانونی و تأمین اجتماعی برخوردار باشند. به نظر دختران، فرصت‌ها و امکانات توفیق اجتماعی آنان به نحو برابر با پسران توزیع نگردیده و لذا بایستی فشار بیشتری برای پیشرفت اجتماعی متحمل شوند. (محمدی اصل، عباس، 1388: 49)

خشونت جنسی

هرچند خشونت جنسی پدیده‌ای جدید نیست و یکی از معضلاتی است که بشر همواره به آن مبتلا بوده، در عصر جدید، خشونت علیه کودکان افزایش یافته است، و البته بخش عمده این کودکان نیز دختران هستند. جرائم جنسی، نسبت به پاره‌ای دیگر از جرائم و معضلات اجتماعی، جنبه تولیدی دارند و مایه گسترش آنها نیز می‌شوند. برای نمونه، گسترش زنا با محارم به طور طبیعی موجب افزایش سقط‌جنین می‌شود که نه تنها معضلی اجتماعی است، بلکه در بسیاری از کشورها جرم مهم به شمار می‌آید.

زنا با محارم ممکن است به افزایش آمار کودکان نامشروع و بی‌سرپرست نیز بینجامد. که خود می‌تواند پیامدهای ناگوار برای جامعه داشته باشد. (نوبهار، رحیم، 1389: 50). امروزه در پیشرفته‌ترین کشورهای جهان، کودکان بی‌شماری از تبعات و عوارض ناشی از خشونت جنسی، به خصوص در زندگی خانوادگی رنج می‌برند و آزارهای جسمی، جنسی و روانی نه تنها تندرستی، سلامت عقل، تعادل عاطفی و روانی آنها را به خطر می‌اندازد، بلکه جامعه را نیز متضرر می‌سازد. درعین حال در سال‌های اخیر پدیده خشونت جنسی و تجاوز به کودکان در خانواده به صورت صعودی رشد می‌یابد. آزارهای جنسی عمدتاً از جانب نزدیکان این افراد و در سنینی اتفاق می‌افتد که توانایی چندان برای دفاع از خود و عقب زدن متجاوز ندارند. اغلب این متجاوزین را برادران یا پدران تنی یا ناتنی و گاه خویشاوندان و یا

همسایگان نزدیک آن‌ها تشکیل می‌دهند. آزارهای جنسی اغلب به صورت لمس بدن، یا برهنه کردن فرد و مجبور کردنش به لمس اعضای جنسی هست. یک نمونه حاد آن را اخیراً در شهر کابل شاهد هستیم که منجر به حاملگی دختر توسط پدر وی شد. این امر که بسیار نگران کننده است، نیازمند بررسی و کاوش هست. و جا دارد که مسئولین جامعه با احساس خطر و نگرانی از این امر آن را جدی بگیرند.

پیامدهای مخرب خشونت جنسی

یکی از عواملی که امنیت و سلامت خانواده را در معرض نابودی قرار می‌دهد، خشونت و تجاوز جنسی به کودکان است. مراد نویسنده از خشونت جنسی در خانواده تجاوز به کودک و زنا با محارم است. ساده‌ترین تعریف تجاوز جنسی به کودک عبارت است از انجام دادن‌ها یا زیر سن رضایت. زنا با محارم به روابط جنسی میان اقارب نسبی سالان با کودکان بر خلاف رضایت آن عمل جنسی توسط بزرگ عواقب بسیار بد روانی بر متجاوز است که... شود. بدترین نوع تجاوز، تجاوز جنسی توسط محارم نسبی همانند: پدر، برادر، و اطلاق می‌دهند گیرند، ابتدا واکنش محسوسی از خود نشان نمی‌جنتی قرار می‌قربانی دارد. حدود ۰۴ درصد کودکانی که مورد آزار و سوءاستفاده و تغییر بارزی در رفتار آن‌ها دیده نمی‌شود. اغلب کودکان پیش مدرسه‌ای در بازی با عروسک‌های خود، خشونت را که بر آنان اعمال شده، نشان می‌دهند. برخی می‌کوشند این تجربه‌های تلخ را پس بزنند و هیچ‌گاه به یاد نیاورند. برخی دیگر سکوت می‌کنند، ولی از بی‌خوابی، پذیر است، بستگی به شرایط جنسی درمان‌های روانی ناشی از سوءاستفاده‌برند. این که آیا ناهنجاری‌ترس، افسردگی و پرخاشگری رنج می‌دیگر دارد. (دکتر جنیس، 1383: 12) کننده اعمال خشونت، زمان، شخصیت کودک و عوامل تعیین

علل تجاوز به کودکان و محارم نزدیک

ویژگی‌های رفتاری

1. بیماری پدوفیلیا

تجاوز جنسی به عضوی از اعضای خانواده ممکن است در اثری بیماری نیز باشد، به عنوان مثال بیماری جنسی پدوفیلیا یا میل به رابطه جنسی با کودکان یکی از عوامل تجاوز خانگی پدران به دختران یا رفتارهای نامتعارف آنان با کودکان دختر معرفی شده است.

2. سوء مصرف الکل

در احتمال ارتکاب به آزار گری و تشدید حملات به کودک ممکن است سهیم باشد، اما «افیونی» اگر چه سوء مصرف الکل و مواد بررسی‌های موجود نقش کمی برای این موضوع قائل هستند. با این وجود سوء مصرف الکل و مواد می‌تواند همچنان یک عامل مهم در برای مثال ممکن است مصرف الکل و مواد موجب تشدید بد رفتاری با کودک شود چرا که . آزاری باشد تکوین و تشدید پدیده کودک الکل و مواد تأثیر منفی در توانایی‌های شناختی افراد کودک آزار دارد. (رابرت ال، 1388: 73).

3. نقش بزه دیده

تحقیقات مربوط به علت شناسی جنایی تنها زمانی موفقیت‌آمیز و کامل خواهند بود، که به تجزیه و تحلیل و بررسی رفتار متقابل بزه کار و بزه دیده و نقشی که بزه دیده در تکوین جرم دارد پرداخته شود.

گاه علت وقوع جرم و بزه دیدگی خود قربانی است، به این معنی که بزه دیده با اعمال و رفتار خود موجبات بزه دیدگی خود را فراهم توان گفت: بزه دیده خود یکی ازای که گاه می‌شناسی وجود دارد. به گونه‌یک واقعیت جرم کند. به عبارت دیگر بین مجرم و قربانی می‌توجهی از موارد بزه دیده، با رضایت خود، همکاری و یا تحریک و نقش اساسی عناصر و عوامل اصلی در وقوع جرم است، در تعداد قابل کند و سوسه و اغوا می‌کار بالقوه را برای ارتکاب جرم کند. بدین معنی که گاه این بزه دیده است که بزه در تکوین عمل مجرمانه ایفا می‌برای مثال کشش جسمانی و روانی که به طور خودآگاه یا ناخودآگاه میان زن و مرد وجود دارد، که در بسیاری از موارد انگیزه او را در» حمله جنسی تا اندازه‌ای فراهم می‌آورد. خوابیدن زیر یک سقف به شکل گروهی، چگونگی لباس، در صورت جوان شدن اطفال بایستی تواند یکی از عوامل تجاوز جنسی دربرای خوابیدن در نظر گفته شود. بنابراین، عدم رعایت نکات تربیتی بین محارم می‌اتاق جداگانه خانواده باشد. (نجفی ابرند آبادی، علی حسین، 1379: 67).

4. گروه‌های همسالان

در مباحث انحرافات و کج «یادگیری» یا «جامعه پذیری» های نظریه پیوند افتراقی ادوین ساتر لند مشهورترین نظریه از مجموعه نظریه رفتاری اجتماعی است. ولی مدعی است که فرد جرم و انحرافات را در درون محله‌های خاص و یا عضویت در گروه‌های منحرف، یاد گرفته و به فردی منحرف و مجرم تبدیل می‌شود. در این میان نقش گروه‌های همسالان فرد نقشی مهمی دارد. چه آنکه فرد بیشتر تأثیر را در کند. (رجبی پور، 1387: 146). ها عمل می‌پذیرد و موافق با آن‌پذیری از افراد هم سن و سال خود می‌جریان جامعه

5. رسانه‌های جمعی و مطبوعات

وسایل ارتباط جمعی ممکن است در تربیت و گسترش استانداردهای اخلاقی و اعتلای سطح دانش و آگاهی و ایمان پاک و خالص بسیار موثر و قوی باشند. و برعکس امکان دارد از عوامل انحراف و بدآموزی‌ها و جدال و جنایت‌ها باشد. امروزه رسانه‌های گروهی به ویژه با تأثیر شگرفی در افکارها را یافته است و مردم به آسانی به تمام مطبوعات دسترسی دارند. لذا این رسانه به تمام خانه... تلویزیون، رادیو و تمام افراد می‌تواند داشته باشد. که عواقب مخرب آن متوجه جامعه شود. به هر حال کودکان و نوجوانان و همه افراد از این رسانه‌ها جمعی الگو می‌گیرند. و پیام آن‌ها را در یافت می‌کنند، برنامه‌های تلویزیونی و محتوای آن باید با خواسته‌ها و نیازهای روانی و خصوصیات جامعه هانوعی از خود بیگانگی شدید در افراد به وجود خواهد آورد. به علاوه تضاد میان نسل مرفعی و متحول هماهنگ باشد. در غیر این صورت بهای فرهنگی خواهد شد. (کی‌نیا، 1382: 1156).

علت سکوت و ابستگان

در پژوهشی که درباره تجاوز جنسی پدر به دختر صورت داده ام به این نتیجه رسیدم که مادران در اکثر موارد از سوء استفاده قرار گرفتن جنسی دختر خود یا مطلع هستند و به روی خود نمی‌آورند یا بعد از اطلاع به خاطر ترس از پیامدهای آن، ترس از شوهر، ترس از آبروریزی، ترس از شکستن حریم خانواده و از همه مهم تر به دلیل وابستگی اقتصادی و نبود حمایت‌های مالی، عاطفی، و خانوادگی پس از طلاق خود را بر سر دختران قربانی خود خالی احتمالی، لب به سخن و اعتراض نمی‌کشند و حتی گاهی تمامی عصبانیت و خشم فروخته می‌کنند. در واقع، وابستگی اقتصادی مهم ترین علت سکوت مادران نسبت به آزار جنسی فرزندانشان است. بنابراین بسیاری از زنان به علت وابستگی اقتصادی که به همسر خود دارند و نگران تأمین معاش خود هستند نه واکنش فعالانه اعتراض بلکه واکنش منفعلانه سکوت را برمی‌گزینند. و بعد از مدتی دچار مشکلات روحی و روانی زیادی می‌شوند. قضیه تجاوز به خاطر و صعبه توسط پدرانشان به نظر می‌رسد که مشت نمونه خروار باشد، ممکن است که هزاران مورد تجاوز و سوء استفاده جنسی خانگی توسط محارم است که هرگز به اند. گزارش نشده دلایلی

علت سکونت ستم دیده‌ای جنسی

باشد. یا بی‌بی دور شدن از اعضای خانواده، نسبت... تواند، عدم حمایت عاطفی، خانوادگی، اجتماعی، و علت سکوت متضرر جنسی می‌کند، چون اگر بیاید، بد را انتخاب می‌بنابراین، متضرر از میان بد و بدتر می‌آید... بستگی که دارد. ترس از آبروریزی، ترس از مرگ و دل همه چیز را بازگو شود، ممکن تهدیدهای دامن‌گیرش شود. وقتی که زنان خود را در برابر خشونت مذکر بی‌پناه احساس کنند و ناآگاهی از حقوق خود را مکمل فقدان قوانین ضد خشونت ببینند؛ در این صورت احساس ناامنی بالا می‌گیرد و آنان برای حفظ آبرو و در کنار خانواده و فرزندان ماندن، خشونت را می‌پذیرند. (محمدی اصل، عباس، 1388: 96).

طفره رفتن نهادهای ذی‌ربط

1. عدم کنترل نهاد حکومت و قانون

ها بر عنصر قانونی به عنوان عامل کلیدی در ستم‌دیدگی زنان تاکید شده است. هدف در نظریه لیبرال فمینیسم بیش از سایر نظریه فمینیست‌های لیبرال از طرح این بحث، دستیابی به برابری و یکسانی حقوق زن و مرد است و عمدتاً از این زاویه به مسئله نگریسته‌اند. از سوی دیگر نویسنده فمینیست و غیر فمینیست ضمن بررسی موضوع خشونت جنسی، بر ناتوانی قوای قضایی و پلیس در اجرا عدالت و احقاق حقوق زنان تاکید کرده‌اند. از دیدگاه اسلام نیز تأثیر نهادهای حکومتی و قانون بر پدیده ستم جنسی، چه در مرحله وضع قوانین و چه توسط نهادهای رسمی و دولتی که یک «اعم از دختر و پسر»ها قابل توجه است. نظارت و کنترل رسمی بر جوانان در مرحله اجرای آن بخش از راهکارهای پیشگیری وضعی از جرائم جنسی محسوب می‌شود می‌تواند در کاهش چنین جرائم موثر واقع شود. در اینجا با کنترل وضعیت‌های مشرف بر ارتکاب جرم، خطر دستگیری، کشف جرم بالا رفته و اسباب انصراف مجرم فراهم می‌شود. (بستان، حسین، 1385: 90).

2. عدم نظارت اجتماعی

یکی از ویژگی‌های جوامع مدرن که ریشه در فلسفه و روحیات فردگرایانه از یک سو و پدیده شهری شدن از سوی دیگر دارد. ضعف بی‌اعتنایی «شناسان آن رانظارت اجتماعی به معنای ضعف احساس مسئولیت و همدلی با دیگران است. از نتایج این امر برخی از جامعه اعتنایی تماشاچی یا عدم تمایل نسبت به مداخله در مشکلات دیگران، به ویژه در شهرهای بزرگ و سایراند، بی‌نامیده «تماشاچی محیط‌های پر ازدحام شایع است. مردم در چنین محیط‌های به ندرت یک وضعیت را اضطراری تفسیر می‌کند و نتیجه این امر، غفلت و بی‌اعتنایی نسبت به مشکلات دیگران است.